

Tribuna Nouă

REDACTIA SI ADMINISTRATIA: Bulov. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”

INSERȚII se primesc după tarif în Administrația ziarului și la toate agențiile de publicitate.

Abonamente: Anual 780 Lei, Trimestrial 390 Lei, Mensual 195 Lei

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NATIONAL Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Literatura și bolșevismul

- Cu prilejul unei vizite nedorite - Arad, 20 Nov.

Literatura este cea mai prețioasă... Abonamente: Anual 780 Lei, Trimestrial 390 Lei, Mensual 195 Lei

Literatura este cea mai prețioasă... nouă românilor un scriitor mondial. Dacă ar fi să credem pe cuvânt pe...

De mii de ani s'a evidențiat, ca o axiomă, că literatura influențează, mai mult ca oricare alt element de...

Am putea căta la infinit exemplele cari, toate, converg spre convergența...

Da! Imprejurări cari nu stau în puterea spiritului omenesc au adus, în zilele noastre, decadența literaturii...

Asaltul acesta profanator a pornit concomitent în toate țările. Bolșevismul a reușit să pătrundă, fie pe calea pe care i-o deschidea lozica perfidă a umanitarismului...

Pe arena pașii a literaturii s'au dat în anii din urmă bătălii îndrăznețe. Descărcări formidabile s'au produs și au împânzit cu fum și fiacări câmpul senin al artei.

NOTE

Conceptii de revizuit

Arad, 20 Nov.

Primum vivere... era preceptul celor vechi, prin care își rădeau de oamenii ce știau să facă filosofie și să cultive artele...

Seta de glorie, vanitatea de a fi mai presus de mulțime, a rătăcit în toate epocile multe suflete, pentru a le prăbuși, apoi, asemeni cutezătorului țar, din înălțimile unui vis superb...

Totuși, acest adevăr, atât de simplu, scapă adesea observației celor ce bat la porțile de argint ale templului Artei. Și vezi de multe ori tinerei pini de sănatate, în stare să cucerească prin muncă tot ceace face o viață tihnită...

Ba chiar această mentalitate bolnăvicioasă stăruie și atunci când vre-un triumf temeinic a consacrat, concepția multor scriitori și artiști de seamă, la noi îndecosebi dar și aiurea, fiind, că însăși menirea lor specială în lume îl sorteste unei victii speciale.

Goethe este, poate, cel mai mare poet al lumii, geniul incomparabil în a cărui operă găsești chintesența întregii umanități; totuși el a trăit o viață pozitivă, realistă, muncind în direcții multiple, agonizând bunuri pământești, crucându și sănătatea.

Primum vivere, deinde philosophari, sau: mai întâi scriitorul să-și asigure o existență multumitoare, exercitând vre-o profesie productivă și apoi să facă artă. Numai avându și independența materială asigurată, va putea produce opere; numai astfel va scrie în răgaz cărți dela care nu va aștepta să-și procure pâinea zilnică.

Și căsuții merg în rând de câte patru, făcând. Dece și vorbi? Ce și-ar mai împărți între ei? N'au fost loalități învingând la T. meș? N'au gonit pe ungar peste Ot? N'au strivit Vulturul german în lupta dela Arpașiu?

Dece ar mai rupe linista șoselei cu vorba lor îndurerată? Ostașului, îi e destul că înainteză și se retrage... E nepăsător acum când știe că lasă iar politorului vrăjmaș, atâta harăm de țară Dece-ar mai vorbi? Să întrebe? Ce să întrebe? Ostașul nu trebuie să știe nimic din ce se face la dreapta sau la stânga el merge înainte când îi se poruncește: — Înainte! — și când îi se poruncește: — Înapoi! de săjidera...

Scara, ne-a atacat vrășmașul. Piuiau gloanțele, cîntăneau mitraliere, rachete își răsfărgeau buțele de-a-supra câmpurilor de întunec. În Tohanul nou o casă a luat foc, colona de fâcări împurpură cerul... La dreapta arde Rășnovul... Ne retragem...

S'imbăm drumul. Prin munți, ne clădim cale înspre Predeal, lăsăm șoseaua Branului. În calea noastră surpăm podurile, schimbăm pietrele de călăuză, sfărâmăm pari de tel-graf și urcăm necăcetat culmile prăpăstioase ale bătrănelului Carpat. Mitralii, ne sprijină din flancuri și baterii coșate-n cuiburi de vultur mai răbufnesc în clipa...

rația, a spus cu drept cuvânt un gânditor francez. Flaubert, neîntrecutul sculptor al cuvântului francez, gândia tot astfel când pretindea că Literele s'au un lux iar Beranger sfătuia pe tinerii...

Când s'au statornicit Românii în Serbia? Păreile sunt împărțite. Așa, Elisee Reclus în Nouvelle Geographie Universelle, (1876) vol. I. pag. 287, ne spune:

O mare parte din Serbia de răsărit aparține în chip etnologic neamului năvălitor al Vlahilor. În toate vremile, mulți Tzitari sau Români din miază-zii au trăit în țară în mișcările de zidari, dulgheri, cărămizari; dar ei sunt acum întrecuți în număr de Români din miază-noapte.

Dezasemena, Românii din Serbia, mai sunt pomeniți și în actul din 1249, al lui Matei Ștefan, mare ban al Bosniei, în 1253 în actul principelui de Ragusa, Mărsniu George, în anii 1275-1311 într'un act al cnezului sârbesc Ștefan Uroș II, și într'un alt act dintr'anii 1293-1302, prin care cnezul sârbesc de pe acea vreme întărește danile făcute mănăstirei Chilandar de marele jupan al Serbiei, Ștefan Nemanja, în 1198 (Harm., I, 2, p. 805).

Și cetașii merg în rând de câte patru, făcând. Dece și vorbi? Ce și-ar mai împărți între ei? N'au fost loalități învingând la T. meș? N'au gonit pe ungar peste Ot? N'au strivit Vulturul german în lupta dela Arpașiu?

Dece ar mai rupe linista șoselei cu vorba lor îndurerată? Ostașului, îi e destul că înainteză și se retrage... E nepăsător acum când știe că lasă iar politorului vrăjmaș, atâta harăm de țară Dece-ar mai vorbi? Să întrebe? Ce să întrebe? Ostașul nu trebuie să știe nimic din ce se face la dreapta sau la stânga el merge înainte când îi se poruncește: — Înainte! — și când îi se poruncește: — Înapoi! de săjidera...

Scara, ne-a atacat vrășmașul. Piuiau gloanțele, cîntăneau mitraliere, rachete își răsfărgeau buțele de-a-supra câmpurilor de întunec. În Tohanul nou o casă a luat foc, colona de fâcări împurpură cerul... La dreapta arde Rășnovul... Ne retragem...

S'imbăm drumul. Prin munți, ne clădim cale înspre Predeal, lăsăm șoseaua Branului. În calea noastră surpăm podurile, schimbăm pietrele de călăuză, sfărâmăm pari de tel-graf și urcăm necăcetat culmile prăpăstioase ale bătrănelului Carpat. Mitralii, ne sprijină din flancuri și baterii coșate-n cuiburi de vultur mai răbufnesc în clipa...

nerii ce doriau să îmbrățișeze cariera scriitorului. Nu conați pe literatură p-ntru a trăi. Literatura poate fi asemuită unui baston de promomadă, niciodată însă nu va va face slujba unei cariere.

bi nu datează, dupăcum s'a spus dela intro-lucerea Regulamentului Organic rus în Vlahia, dar se ridică la o epocă mai veche. Ni se pare că această epocă — spre Gavrilovici — nu poate fi mai veche ca a doua jumătate a veacului al XVIII-lea.

Dovezile sunt multe. Vom aduce unele din ele, pentru a susține cele spuse de noi. Ștefan Nemanja, mare jupan al Serbiei, restaurând mănăstirea Chilandar, între anii 1198-1199, dă acestei năvăstiri, pe lângă multe sate, moșii, vii și atele, și o colonie de Vlahi, adică Români. Acești vlahi locuiau în județul Radova; și în Viachorum partibus Rati indicus conventum et Georgii et omnium Viachorum centum septuaginta (Harm. I, 1, p. 771).

În două acte, date între anii 1221-1228 de Ștefan, cel dintâi, cnez încoronat al Serbiei, care reînnoște mănăstirea actual din 1198, pomeneste și el de colonia de Vlahi, care slujă-mă-ăstirei. (Harm., ibidem).

În anii 1234-1240 sunt Români în Serbia. Ei sunt pomeniți în actele lui Matei Nino-lavus, marele ban al Bosniei și în actul lui Nicolae Douiseto, tot ban al Bosniei.

Dezasemena, Românii din Serbia, mai sunt pomeniți și în actul din 1249, al lui Matei Ștefan, mare ban al Bosniei, în 1253 în actul principelui de Ragusa, Mărsniu George, în anii 1275-1311 într'un act al cnezului sârbesc Ștefan Uroș II, și într'un alt act dintr'anii 1293-1302, prin care cnezul sârbesc de pe acea vreme întărește danile făcute mănăstirei Chilandar de marele jupan al Serbiei, Ștefan Nemanja, în 1198 (Harm., I, 2, p. 805).

Și cetașii merg în rând de câte patru, făcând. Dece și vorbi? Ce și-ar mai împărți între ei? N'au fost loalități învingând la T. meș? N'au gonit pe ungar peste Ot? N'au strivit Vulturul german în lupta dela Arpașiu?

Dece ar mai rupe linista șoselei cu vorba lor îndurerată? Ostașului, îi e destul că înainteză și se retrage... E nepăsător acum când știe că lasă iar politorului vrăjmaș, atâta harăm de țară Dece-ar mai vorbi? Să întrebe? Ce să întrebe? Ostașul nu trebuie să știe nimic din ce se face la dreapta sau la stânga el merge înainte când îi se poruncește: — Înainte! — și când îi se poruncește: — Înapoi! de săjidera...

Scara, ne-a atacat vrășmașul. Piuiau gloanțele, cîntăneau mitraliere, rachete își răsfărgeau buțele de-a-supra câmpurilor de întunec. În Tohanul nou o casă a luat foc, colona de fâcări împurpură cerul... La dreapta arde Rășnovul... Ne retragem...

S'imbăm drumul. Prin munți, ne clădim cale înspre Predeal, lăsăm șoseaua Branului. În calea noastră surpăm podurile, schimbăm pietrele de călăuză, sfărâmăm pari de tel-graf și urcăm necăcetat culmile prăpăstioase ale bătrănelului Carpat. Mitralii, ne sprijină din flancuri și baterii coșate-n cuiburi de vultur mai răbufnesc în clipa...

FLOAREA BIRUINȚEI

(Însemnări din războiul 1916.) 13. Pe drumuri de munte...

Nu-mi mai cenosc tovarășii!... Sunt toți triști, fără graiu, fără avânt... Biții, coboară'n convoiu potecile, urcă vâlcușele, se des-fășură în linii de bătaie, prim-se lupte, înving ei, totuși se retrag tot mai mult spre pîntre de notă...

adus izbândă, în interesul ei ostașii se a-vântă'n zadar. Ofițerii își strâng oamenii și însemnări numărul celor răzuți repeta ordi-nul de retragere.

Atât! Un cuvânt își lăchide gura, un cuvânt își sfărâmi inimă, un cuvânt își frânge cerbicia... Și omenii merg în rând de câte patru și nu mai e vorbă și nu mai e zâmbet și ranița și se face mai grea și mai de prisos...

Simți numa', că ai vrea s'ajungi mai repede la hotarul vechi-tale țării... S. domone! Câte nu te gândești în clipa aceasta. Trece plaiuri, lasă colicoie și mergi... mergi nu te mai îmbie frumusețea sălbatică a pământului Dacic. Nu mai simți nimic pentru pământul ăsta desfător ochilor Iacomii, te simți stăpân par'că de brazda muncită'n sudori, smar de vremuri, de frații tăi subjugăți.

Și cetașii merg în rând de câte patru, făcând. Dece și vorbi? Ce și-ar mai împărți între ei? N'au fost loalități învingând la T. meș? N'au gonit pe ungar peste Ot? N'au strivit Vulturul german în lupta dela Arpașiu?

Dece ar mai rupe linista șoselei cu vorba lor îndurerată? Ostașului, îi e destul că înainteză și se retrage... E nepăsător acum când știe că lasă iar politorului vrăjmaș, atâta harăm de țară Dece-ar mai vorbi? Să întrebe? Ce să întrebe? Ostașul nu trebuie să știe nimic din ce se face la dreapta sau la stânga el merge înainte când îi se poruncește: — Înainte! — și când îi se poruncește: — Înapoi! de săjidera...

Scara, ne-a atacat vrășmașul. Piuiau gloanțele, cîntăneau mitraliere, rachete își răsfărgeau buțele de-a-supra câmpurilor de întunec. În Tohanul nou o casă a luat foc, colona de fâcări împurpură cerul... La dreapta arde Rășnovul... Ne retragem...

S'imbăm drumul. Prin munți, ne clădim cale înspre Predeal, lăsăm șoseaua Branului. În calea noastră surpăm podurile, schimbăm pietrele de călăuză, sfărâmăm pari de tel-graf și urcăm necăcetat culmile prăpăstioase ale bătrănelului Carpat. Mitralii, ne sprijină din flancuri și baterii coșate-n cuiburi de vultur mai răbufnesc în clipa...

fi piedică și șsurile Române ar suferi în revărsă potopul apelor murdare... Acum se vorbește în șaptaal. Porunci se dau doar din fluier. Ofițerii n'au nevoie de vorbă multă. Li picipi din ochi, te dai de-adura pe poteci, muncești în pădurea bătrână, ridici înălțătoare de vighiere și mulțumiri de tine la locuți, aștepti... Acum ne apărăm pământul, glia noastră proprie și oștenaul cu dor și drag de țara lui își încordează brațul...

Sântirelele, patrulele trimise înainte, se retrag în șanturi vestindu-ne prin focuri de arme că dușmanul e pe-aci pe-aproape... ca întotdeauna îmi petrec privirea asupra omenilor. Li învâluie în fulgerul unui gând, le precupește avântul s'na smintirea celor rămași pe drum, străng pătur armii cu mai multă putere... În inimă simt fiorul clipei ce vine...

Ca un jurământ rostesc: — Trebuie! Din preajmă mi, se ascde: — Fiți tari. — Primiți-i cum se cuvine!

Și dia fiță, din departe, din mături și trup de pădure din cer și din fund de văi, s' înclieagă un svon nelămurit ce urcă, ce scade — un vuet, un vuet grozav nășut din fulger de tun și glas de mitralii... Mi simți cum vuetul acesta urcă, eșunge la tine, te cuprinde în hora lui de hnos, te sbru-ciumă și îți cîntă pe nervi, la creer, în săng... Armele trosnesc... părăe făntu-i de granade, desupra gură și gârnale, se sparg

Banca Generală

(1564) a județului Arad Soc. Anon.

Arad, Strada Alexandri Nr. 1.
TELEFON 8-34. TELEFON 8-34.

Face orice fel de operațiuni de bancă și bursă pentru țară și străinătate

Primește depozite spre fructificare.

Scout, reescont, încasări și plăți în toată țara.

Scrisori de credit asupra țării și străinătății.

Imprumuturi pe gaj de mărfuri și efecte etc.

Schimb de monede.

Terezia Felter Str. Meșianu (Forray) 12.
Ondulație 20.—Leș. Spălat, manicur 15.—Leș. Cozmetică și vopsire de păr. (2027)

Covoară pentru sufragerii, saloane covoare curente, poveie pe șezloane, perdele, stofă de mobilă, garnituri de pat și masă, pânză gradli pentru matrațe la (2048)

LISSEM
casa de confecțiuni pentru Dame. Arad, Piața Avram Iancu (Szabadság tér) (2048)

Cămași bărbătești! Ciorapi!

la SZÜCS

firmă de mărunțșuri și pânzături în Arad, Bulev. Regele Ferdinand No. 63.65 vis-a-vis cu gara tramvaiului. (2029)

Atențiune! Atențiune!
Nu vă lăpădați pălăriile uzate ci duceți-le la pălărierul (2041)

GHEORGHE GALLO
Arad, Strada Brătianu (f. Weitzer J. u.) No. 19, unde se transformă și pe înnoiesc pe prețuri moderate.
Pălării noi, splendid pregătite și eficiente se capătă la aceasta firmă.

Vineri seara ciorbă de pește, Sâmbătă seara pomana de **OMUL SĂLBATEC** în Arad, Str. Emil-PORC la **OMUL SĂLBATEC** nescu (f. Deak-F.). Tot acolo se capătă viot de casă gustos și efine. Abonament de masă și cină conform listei de masă pe prețul de 50 Lei. Dejun 11 Lei. (2036)

Margareta Bora salon de pălării pentru dame și de artă industrială 2075
Arad, Str. Horia 1. (Palatul Neuman)

GALLIK și PECHO coafor pt. dame Arad, Str. Brătianu (f. Weitzer) No. 9. **Văpsirea specială a părului în culori naturale. Tungere a la Bubi. Ondulație cu apă. Conciuri moderne. Frizură bubi la păr scurt și la haine de serate precum și păr fals pe capuri de păpușe** se pregătesc pe prețuri moderate. ooooo (2070)

CURRENTAT ar trebui să fie orice om, care nu-și lustruște ghetele cu

Marca Vultur CREMA DE GHETE

(1635)

Fondat în 1840. Fondat în 1840.

Frederic Hönig

turnătorie de clopote :: Arad, Str. Barltiu Nr. 10-21.

Isi ofere spre vânzare clopotele sale brevetate din material prima calitate. (1595)

ALLO! ALLO!
Pregătiți-vă pălăriile la pălărierul de bărbați și dame

ADOLF SCHNEIDER
Arad, Str. Brătianu No. 14, (Weitzer János u.). Primesc transformarea și vopsirea pe prețuri reduse a pălăriilor femeiești, transformarea și curățirea pălăriilor bărbătești. Pălării noi pentru domni și dame am depozitate. (2042)

GROSS & RENDI
croitorie mare de stofă engleză specială. Arad. Bulevardul Regina Maria No. 9. In casa nouă Neuman. Etaj I. (2050)

Haine bărbătești pentru tineri și băieți, paltoane scurte blănuite și paltoane de piele asortiment bogat. Atelier separat după măsură, la firma din Arad: (1715)

Szántó și Komlós
In edificiul teatrului orașanesc colțul Piața Avram Iancu

Haine de băieți din lână	Lei 500
Palton de iarnă pt. băiat din lână	600
Haine de școală din lână	900
Palton pt. tineri	1050
Pantaloni de modă bărbătești	360
Pantaloni bridges pentru bărbați	450
Pardisiuri din cauciuc	960
Haine bărbătești din postav de lână	1450
Paltoane bărbătești din postav de lână	1450
Paltoane negre de iarnă	2000

Cumpărători cari se refer la acest inserat, beneficiază încă de 5% rabat.

Lysosform
Sapun de toaletă desinfector

Românii, un deosebit interes, fiind zidită la 1501 de către Radu cel Mare Domnul țării românești, și Gherghina Păcălăbul'.

Craina e locuită în bună parte de Români. Din 100 de mi de locuitori cât are județul Craina, marea majoritate a locuitorilor sunt Români. Craina are ville cele mai bune din întreaga Serbie, și produce un vin care poate sta alături cu cel de Bordeaux.

Se pune întrebare aici: dacă la 1501, n'ar fi fost România în Serbie, Radu și păcălăbul Gherghina ar fi ridicat și oare această mânăstire?

Domnul țării Românești împreună cu Gherghina sunt chiar zugrăviți pe zidul despre spus al neosului. Domnul poartă o barbă scurtă, are coroană pe cap, și ține biserica în mâinile lui.

Deasupra ușii ce duce în pronos, se găsește următoarea pișană:

„Cu vo-a Tașului și cu ajutorul Fiului și cu săvârșirea Sfântului Duh, acest (sfânt hram al sfântului sriierarh) și făcător de minuni Nicolae, zidit-l-a cu lătru Hristos Dumnezeu bine credincios și de Hristos iubitor și Domn a toată Ț-ra Românească și marele păcălăb ju, în Gherghina, în vremea egumenului ieromonah Ghelase, în anul 7009 (1501). Și s'a zugrăvit în vremea egumenului ieromonah Teodor, cu osteneala și cheltuiala robului lui Dumnezeu knazul Bogoi și a Doamnei sale Mara și a fiilor săi, în anul 7019 (1510) crugul soarelui 19, al luni 8, idicțiunea 13, epahta 2, temeliv 3, luna Octomvrie 26 z'e”.

Gherghina păcălăbul care zidește împreună cu Radu cel Mare, biserica din Lupșina, este unchiul lui Radu.

Aceasta ne-o spune însuș Radu Voevod în brisovul său de lătaris din 15 Decemvrie 1501, dat Mânăstirii Nucet: „Pe care s'ia îndat o dirtr'un început cinstitul de egator și unchiu al Domniei mele, jupân Gherghina Păcălăbul'”. (St. Nicolaeșcu: Doc. Slavo-române, p. 9).

Lucrările comisiei mixte româno-ruse

„SOROCA. — Zilele trecute au avut loc sedințele comisiei mixte româno-ruse. De data aceasta gendințele au ținut două zile și au avut loc în sala plutonului de grăniceri.

Comisiunea bolșevică a fost compusă din „tovarășul” Belov, comandantul grănicerilor de pe Nistru, comandantul siguranței și un secretar, iar cea română din d-nii maior Pop, comandantul batalionului de grăniceri, locotenentul Ionescu, comandantul plutonului de grăniceri și un secretar.

S'au discutat diferite incidente întâmplate pe malurile Nistrului, precum și tragerea de focuri de către bolșevici asupra orașului Soroca.

De aceia ambele comisii s'au transportat cu bărcile peste Nistru și au anchetat câțiva grăniceri bolșevici, chiar în piche tele lor.

După ce lucrările au luat sfârșit, comisiunea română, a condus comisiunea rusă până în dreptul cetății, de unde cu barca comisia bolșevică a trecut Nistrul.

D'n rectificarea profesorului D. Gherman, apărută în Nr. 251 din „Tribuna Nouă” s'a omis titlul articolului din „Aurora” din 26 Oct. „Un prefect abuziv”.

abuze și de învism'șală și larmă dulce vădudului și dudue pământul...
Un neastămpar te cuprind. Nu mai stai locului. S'a ivit la creastă întâul chip unguresc... al doilea... al treilea. Sări din șanț. Un glonț mi-a văjnit pe la ureche: un altul mi-a juit bocancul...
— Pe ei, uraa! Uraaa! E strigăt de im-băbătare, e strigăt sălbatec scos din gâtul a mii și mii de oameni, e strigăt de nădejde de groază, de moarte... M'arunc în vârtje... la față, doi ochi mă privesc fînt... Se face asigură înainte-mi. Sirang patul armei și lovesc. O țugă troneste, un val de sânge țip — sfară. Vrsămașul se clătioa o l'pă și se prăbușeste la picioarele mele. Ceilalți ostași, fac la rădu-le arma piloa...
Dușmanii, ca, se svârcolesc în țără-ă ur-tă. Zidul de carne se sfărâmă, un om a fost destul s'o ia la fugă și toți îl urmăz. Răcnete în limbă ciudată, amuțesc la plumbul mitraliilor noastre.
Unit o clipă, m'arunc o hii lăprejurul meu. La unghiul unei stânci lene, atârnat de s'apra unei prăpăstii de un steiu se clătina ca o cumpăna ciuruit de gloanțe. În fața mea pe un dâmb, un neamț cu ochii hoibași cu burta spartă la spasm și-adună măruntăcele revărsate jos... Iar pe culmea unei pietre de granit s'au închiegat răra-i-șe de sânge din'r'un creier împărțit de-o genadă.

Ne-am strâns cu toții pe lângă focuri. E înșete acum... Nu mai e spulber de ghulele, dușmanii puși la fugă rușinoasă ne au lăsat în mână priuși mitraliere și tunuri fără glas...
Lângă mine, unul hlepăce flămând dintr'o cutie cu fasole, unii stau pe gânduri, cei mai mulți dorm pe lângă jeratec.
Alături, se povestește:
— Câți?
— Patți... că s'a 'adurat Dzeu cu noi.
— Ii și?
— Iene, Alduță Tudor.
— Cei cu ei?
Un glas dintr'un unghier de întanerec începu să înșire domol sece „ce văzuse” și cele „ce știa”...
— Avea brațul frânt... Pieptul ciuruit, iar sângele-i curgea din gură ca dintr'o răsuflătură... A murit târziu... L'am îngropat sub piul depe culme. Am scos două lespezi și 'n locuț gol ca o cutie l'am pus pe ei și jumătate din trupul lui alduță...
Mă ridic speriat:
— A murit Alduță?
— Da! unul întrebă:
— Care Alduță?
— Băeșanul dela oraș cu scrisul mărunț și înflorat... Alduță, dibacia care ne făcea scrieri pe-acas...
— Betul și g'asul tăcea...
M'amestec în vorbă:
— De zece zile era mutat în secția mea cum a murit?
— A licat alături de mine; l-a relezat o ghiulela dela braț...
— Și... Dl Sublocotenent Cudaibu.
— Și ei? întrebă îngrozitor.
— Și el... Cu mâna în gâtul unui neamț s'a prăbușit în prăpastie.
Se face tăcere...
Arunc ochii către cer. L'ana, printre ramurile de brad, lunecă 'n senin. Intr'o cracă șsa ca'ntr'o țop-șe stă un cap de om iar mai la vârf un picior rupt dela sold se cleatină ca'ntr'o spânzuțoșre. Sergentul

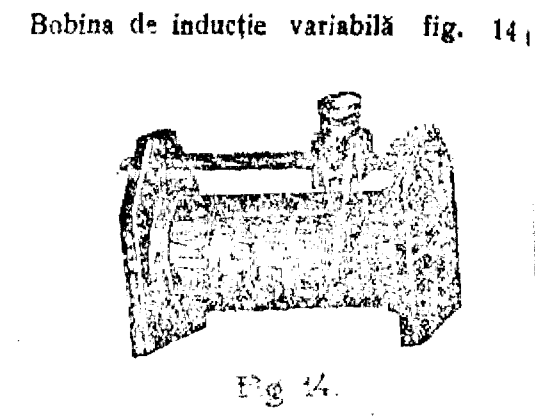
Considerațiuni asupra Radiotelefoniei

Antena în cadru
Dăpăcum ne arată și numele ei, se compune dintr'un cadru patrunghiular, pe care se înfășoară sârma Antena cadru nu este atât de sensibilă la recepție, ca antena liberă, pentru aceea nu se prea poate întrebuința decât numai la aparatele cu lămpi. În schimb, față de acest dezavantaj, are un mare avantaj, că fiind mică este portativă și se poate imediat monta ori unde am fi. Este preferată de amatorii orășeni. Rădiera reacției aparatului este mult mai mică ca la antena liberă, deci nu conturba posturile vecine. Antena cadru nu este atât de sensibilă față de descărcările și paraziții atmosferici. Diametrul antenei cadru variază dela 1-3 metri.

Priza la pământ
Priza, sau conducția la pământ are un rol foarte important. Aceasta determină împărțirea curentului în antenă. Numai dacă avem o conductă bună, atunci putem avea maximul curent la capătul antenei ce este în contact cu aparatul. Dacă priza este realtunci maximul curentului trece spre celalalt capăt al antenei d'n liber și efectul de recepție este mai slab. În pământ rău conductor, uscat, sau pietros e greu de construit o priză bună. În astfel de împrejurări ne folosim de conducte terestre, care nu este altceva decât o mreje metalică de o capacitate mai mare, care se așază deasupra pământului însă foarte bine izolată de pământ.

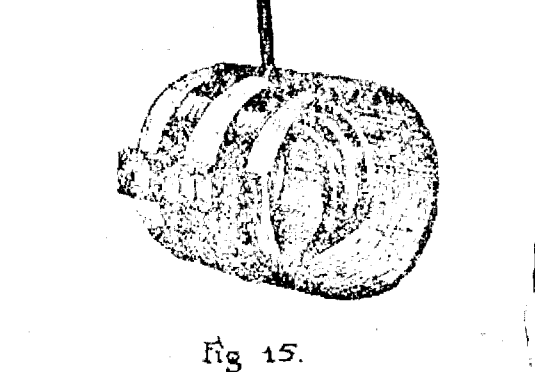
Bobinele de inducție
Bobinele de inducție sunt necesare pentru racordarea, sau sintonizarea aparatului. Precum am amintit într'un număr anterior al ziarului nostru, bobină, sau selful amplifică lungimea de undă proprie a antenei. Cu bobinele de inducție putem foarte ușor mări capacitatea antenei dela lungimea proprie la 3-10 ori. Lungimea sârmei a bobinei, sau selfului nu e poate mări cât voim, fiindcă mărind lungimea, crește rezistența bobinei atât pânăce devine bobină de soc, când împiedică recepția undelor.

Bobine de inducție avem mai multe feluri. Cele mai întrebuințate de amatorii sunt bobinele fagură (f. g. 13.) cari au inducție con-

compune dintr'ua cilindru izolat, de obicei din hârtie, care se moaie în Schellak pentru a fi mai bine izolată, pe care cilindru s'în fășoară sârma izolată. Sârma astfel înfășurată la un anumit punct se face liberă de materialul izolat ce o are, pentruca cursor bobinei să poată avea contact direct cu sârma bobinei. Prin mișcarea cursorului mărăm sau micșorăm capacitatea bobinei. Este foarte bună pentru amatori, cari lucrează cu aparate cu cristal, sau galenă. La noi nu are rost întrebuințarea ei.

Mai sunt bobine a căror inducțiune se poate var'a în permanentă, aceste se numesc variometre, fig. 15. Construcțiua va-

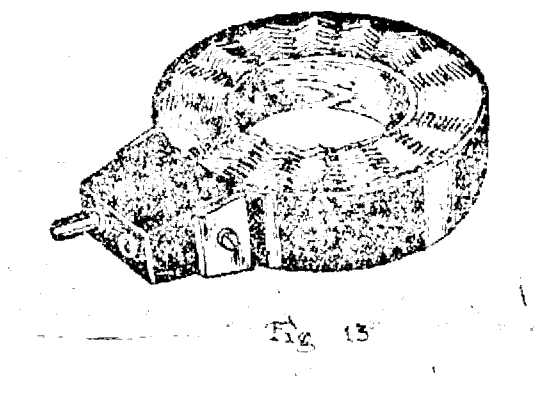
riometrelor este mult asemănătoare bobinei de inducție din figura 14. Sunt două feluri de variometre: Compuse din două cilindre dintre cari unul e mai mic în diametru și intră în acela mai mare și variometre în formă de glob. Sunt mult mai precise, decât cele amintite până aici.

D-l Ștefan Radici ministru în guvernul jugoslav

D-l Ștefan Radici a fost numit ministru al Instruțiunii publice în locul d-lui Yuki Prezentic, demisionat. Noul ministru s'a prezentat la amiază la palatul regal, unde a depus jurământul în fața regelui și a primului ministru Pasic. Desigur, criza este prămită cu simpatie în cercurile politice și Belg ad. Ziarele din Zag ab comentează larg intrarea lui Radici în guvern și așteaptă dela acest eveniment inovațiuni în învățământul public.

Cercurile radicale manifestă deosebită nemulțumire.

Impresia generală este că intrarea lui Ștefan Radici în guvern a întărit coalițiunea guvernamentală și garantează o mai intensă politică bazată pe acordul serbo-croat, neceasă, după declarația făcută ieri de Radici reprezentanților presei, atât pentru consolidarea administrației și economiile bugetare în interiorul țării cât și pentru asigurarea politicii externe”.

stanță. Marele avantaj al acestor bobine este, că pe lângă o capacitate mică, se poate obține o inducțiune proprie mare, deci antena se poate utiliza și pentru lungimi de undă mai mari. Bobajul lor samănă mult cu bobinajul unui ghem de sfoară. Din aceste bobine amatorul are mai multe, chiar o serie întreagă. Având contacte aceste bobine, se pot repede schimba. În G rmania sunt foarte răspândite, fiindcă sunt efine și având o construcție simplă și ușoară se pot confecționa și de amatori.

abuze și de învism'șală și larmă dulce vădudului și dudue pământul...
Un neastămpar te cuprind. Nu mai stai locului. S'a ivit la creastă întâul chip unguresc... al doilea... al treilea. Sări din șanț. Un glonț mi-a văjnit pe la ureche: un altul mi-a juit bocancul...
— Pe ei, uraa! Uraaa! E strigăt de im-băbătare, e strigăt sălbatec scos din gâtul a mii și mii de oameni, e strigăt de nădejde de groază, de moarte... M'arunc în vârtje... la față, doi ochi mă privesc fînt... Se face asigură înainte-mi. Sirang patul armei și lovesc. O țugă troneste, un val de sânge țip — sfară. Vrsămașul se clătioa o l'pă și se prăbușeste la picioarele mele. Ceilalți ostași, fac la rădu-le arma piloa...
Dușmanii, ca, se svârcolesc în țără-ă ur-tă. Zidul de carne se sfărâmă, un om a fost destul s'o ia la fugă și toți îl urmăz. Răcnete în limbă ciudată, amuțesc la plumbul mitraliilor noastre.
Unit o clipă, m'arunc o hii lăprejurul meu. La unghiul unei stânci lene, atârnat de s'apra unei prăpăstii de un steiu se clătina ca o cumpăna ciuruit de gloanțe. În fața mea pe un dâmb, un neamț cu ochii hoibași cu burta spartă la spasm și-adună măruntăcele revărsate jos... Iar pe culmea unei pietre de granit s'au închiegat răra-i-șe de sânge din'r'un creier împărțit de-o genadă.

Ne-am strâns cu toții pe lângă focuri. E înșete acum... Nu mai e spulber de ghulele, dușmanii puși la fugă rușinoasă ne au lăsat în mână priuși mitraliere și tunuri fără glas...
Lângă mine, unul hlepăce flămând dintr'o cutie cu fasole, unii stau pe gânduri, cei mai mulți dorm pe lângă jeratec.
Alături, se povestește:
— Câți?
— Patți... că s'a 'adurat Dzeu cu noi.
— Ii și?
— Iene, Alduță Tudor.
— Cei cu ei?
Un glas dintr'un unghier de întanerec începu să înșire domol sece „ce văzuse” și cele „ce știa”...
— Avea brațul frânt... Pieptul ciuruit, iar sângele-i curgea din gură ca dintr'o răsuflătură... A murit târziu... L'am îngropat sub piul depe culme. Am scos două lespezi și 'n locuț gol ca o cutie l'am pus pe ei și jumătate din trupul lui alduță...
Mă ridic speriat:
— A murit Alduță?
— Da! unul întrebă:
— Care Alduță?
— Băeșanul dela oraș cu scrisul mărunț și înflorat... Alduță, dibacia care ne făcea scrieri pe-acas...
— Betul și g'asul tăcea...
M'amestec în vorbă:
— De zece zile era mutat în secția mea cum a murit?
— A licat alături de mine; l-a relezat o ghiulela dela braț...
— Și... Dl Sublocotenent Cudaibu.
— Și ei? întrebă îngrozitor.
— Și el... Cu mâna în gâtul unui neamț s'a prăbușit în prăpastie.
Se face tăcere...
Arunc ochii către cer. L'ana, printre ramurile de brad, lunecă 'n senin. Intr'o cracă șsa ca'ntr'o țop-șe stă un cap de om iar mai la vârf un picior rupt dela sold se cleatină ca'ntr'o spânzuțoșre. Sergentul

Radu, acum îi văd, se scotocește prin buzunare.
Ce-i?
— Scrisoarea asta am găsit-o la Alduță. Fioareș Cărorul își dădu cu gândul:
— Ieri, la Tohnul a 'nșmanar ceva: Sergentul Radu, ne cetește:
„Frajilo! Dacă vre-un glonț mă culce de veci, aveți bunătatea de mă 'ngroapați, de-mi puneți cruce să nu mă aibă sălbă-ticiunile de masă și nici corbii la ce cron-căni...”

Pe altă foie scrie: „De trimis acasă”. „Pământul pentru care am luptat mă ține la sânul lui... Nu plânge că m'ai pierdut, mamă... Amintește-ți întotdeauna de Ionel, copilul tău bun și ascultător...”
Roares băgă scrisoarea într'un plic.
— S'o trimitem?
— S'a n'o trimitem.
— B, e dorința lui...
— S'o trimitem... Și am început să mă gândesc și eu acasă. Cu ochii deschiși privec în largul întunecat al firii, și zărea mi se pare o mare de venii pe care stelele, par o mână de nădejdi, risipite...

Se face tăcere. Adorm oamenii și-adorm și focurile... Cănluri ciudate îmi fură odihna. În minte mi se părândă întreg drumul plin de avânt, isbândă, șovăială și „far'de norocul” nostru.
Caut să-mi smulg din minte țărăicoana... mi e prea apropiată vedenia luptei din amurg. Alduță se odihnește cu trupul împărțit. Cudaibu în fund de prăpăstii, iar unii în ultima clipă sărutând crucea lătinată de preot...

Rana dela mâna stângă a început să mă doară. E liniște în șanțuri... Mi-e capul greu... Ațepesc... Și-un vis dău egi îmi moaie genele în apa trandafiriu a păcei...
CESAR PRUTEANU.

Artistice -- Culturale

Recitalul de pian Elisabeta Cotruș

Pianista Elisabeta Cotruș, considerată de cercurile muzicale competente ca cea mai puternică pianistă a Ardealului, va da Sămbătă 28 Noembrie, orele 9 seara, un recital de pian în Palatul Cultural având următorul program:

Wagner—Liszt: Uvertura din Tannhäuser.
Eucscu: Tocata.
Rubinstein: Trejak.
Sibianu: Răsădina română.
Sibianu: Ciocălia.
Glazunov: Temă și variațiuni.
Wieniawski: Vals.
Fibich: Poeme.
Liszt: Campanella.

Depă concertul de Sămbătă (28 Noembrie) țara noastră pianistă va da un concert la București unde anul trecut a reușit un mare succes, apoi va pleca într-un lung turneu în străinătate, unde va fi o înecată propagandistă a muzicii românești.

Pentru concertul acesta de pian iubitorii de muzică din localitate manifestă un neobișnuit interes, date fiind marile lesușiri ale concertistei și programul grandios cu care se va prezenta de astădată publicului.

Bilete se află la *Librăria Diecezană* și la *Biroul de ziare Lobi* (str. Românilui).

Reparația revistei „Gândirea”

Excelenta revistă bucureșteană „Gândirea” — o rară mândrie a revistelor românești din todeauna — va reapărea în curând.

O așteptăm cu toată bucuria de care suntem capabili și-i dorim viață lungă și activitate rodnică.

„In robia lor”

„In robia lor” e titlul unui nou volum de versuri de A. Cotruș, care va apărea în curând, în localitate.

„Faust” la Arad

Echipa de propagandă a Teatrului Național din București va juca la Arad tragedia „Faust” de Goethe și comedia „Bărbierul din Sevilla” de Beaumarchais.

Expoziția pictorului Al. Pataki

Azi, Sămbătă se deschide expoziția cu-noscuinului și apreciatului pictor aradan Alexandru Pataki în atelierul său din palatul B. Hus, din str. Românilui. Dsa expune peste 100 de aquarele. Vom reveni.

Duplicitatea gracilor față de Aromâni

Di Pangalos a afirmat formal dlui Langarașanu, ministrul României de aci că a dat ordine pentru eliberarea frunțiișului Aromân Tegiani.

Însă, contrar acestor afirmații, autoritățile grecești din Grebena, conduse de șeful poliției Brilakis un fost antari, au deportat, totuși pe dl Tegiani, într-o insulă unde se crede că autoritățile dlui Pangalos vor încerca să-i corne zilele.

Di Pangalos, d și anuțat de isprăvile subalternilor săi n'a luat până acum nici o măsură, devenind elocvent că duplicitatea sa față de Aromâni n'are margini și că necesitatea sa față de reprezentantul României este în recidivă.

Budgetul ministerului de industrie și comerț

Subcomisiunea bugetară a ministerului de industrie și comerț întrunită sub președinția dlui ministru Vintilă Brătianu a fixat definitiv budgetul acestui departament pe anul 1926 și care este perfect echilibrat. Astfel la cheltuieli vedem suma de 333.507.760 milioane lei iar la venituri suma de 903.434.900 față de 771 milioane lei la veniturile pe anul 1925 și 440 milioane la cheltuieli, pe același exercițiu.

Din budgetul acestui departament au fost scoase exploatarea minierei dela „Lonea” și „Uzinele de fer Cujir” și „Coppa mică”, „Gazul Methan” cari au fost comercializate și apoi direcțiunea generală a măsurilor și greutateților și referenții statistici, cari au trecut la ministrul de interne.

Budgetul general al ministerului de industrie și comerț pe 1926 se soldează astfel cu un minus de un milion la cheltuieli — în afară de bugetele exploatarelor comercializate sau trezite la alte departamente — și cu un spor de 132 milioane lei la venituri față de veniturile anului în curs.

Un regiment de femei chineze luptă contra bolșevicilor

Ziarul „Daily Mail” anunță din Shanghai, că în armata antibolșevică a marșalului Ciang Tzo-Lin s'a înrolat un mare număr de femei fugite din Rusia.

Aceste femei voluntare au format un regiment denumit „detasamentul morții” care a și fost trimis pe front, unde luptă contra trupelor chineze, partizane bolșevicilor.

Într-o luptă angajată cu aceste trupe, „detasamentul morții” a reușit să captureze 800 de prizonieri din armata generalului chinez Feng.

Detasamentul feminin a avut de înregistrat și alte victorii.

Diferite știri din Damasc

Rebelii din Siria nu au făcut nici o mișcare în de ziua 17.

„Morning Post” află din Damasc că sul-tanul Attraction ar fi făcut propuneri de pace.

Colonelul Andrea și alți delegați francezi, vor merge la Dera pentru a negocia.

Prima femeie-primar în Anglia

Domnișoara Silvia Deighem a fost aleasă cu mare majoritate primar al orașului Kingston din Anglia. Ea este prima femeie, care ocupă această demnitate în Anglia.

x— Atelierul de fotografat a lui Géza Nagy

Atelierul de fotografat a lui Géza Nagy, care se bucură de un renume bun, în timpul sezonului de Crăciun este deschis și în zilele de Duminică și sâmbătoare. Lentilele de fotografat ale lui Géza Nagy cu ajutorul cunoștințelor sale de specialitate eternizează întotdeauna cele mai frumoase și originale fotografii portret, care formează cele mai ieftine și mai draguțe cadouri de Crăciun. Atelierul este în Bulev. Regina Maria Nr. 8 vis-a-vis de Prefect. județului și e în permanență încalzit. (2087)

Firma Bourne et Co.,

aranjează cu data de 23 l. c. un curs de broderie cu mașinele Singer cu o durată de 4 săptămâni gratis pentru acei clienți cari au cumpărat mașinele Singer d-la această firmă. Se va învăța lucrurile de broderie: sjur, monogram, maderna, richelieu, file, smirna etc.

Anunțări se primesc la firma Bourne & Co. Bulevardul Regele Ferdinand (Jozs) f. h. ut. No. 17. (2084).

x Fantoma dela Moulins Rouge.

Premieră la Apollo. Parisul trăiește zile de senzație. La Moulins Rouge s'au înălțat lucruri ciudate: Garderoba fu devastată, dar poliția nu poate decoperi nici o urmă. Această scenă introduce senzaționalul film, în opt acte, reprezentat cu începere de azi la Apollo. În cursul acțiunii se desfășoară un frumos roman de dragoste și un adevărat lauz de aventuri. Rolul principal este creat de Sandra M. Ionanov.

Reprezentările încep la orele 4 1/2, 6, 7 1/2 și 9.

x Ingerașul casei, cu micul Baby Peggy în rolul principal rulează azi la Urania.

Mitesciri, petele și alunelele teintului și orice deformare de frumusețe este depărtată prin

Crema de camfor „ELSA”

Unica farmacia pregătitoare Farmacia WEISS Arad, Str. Matei Corvinu. Se capata în ori și care drogerie. Buc. 30.— Lei. (2078)

Sesiunea de Iarnă a Ligii Națiunilor

Sesiunea de Iarnă a „Ligii Națiunilor” se va deschide Luni 2 Decembrie, sub președinția primului delegat al Italiei.

În această sesiune „Liga Națiunilor” se va ocupa cu următoarele trei chestiuni mai importante:

1. Stabilirea graniței dintre Turcia și Irak, adică soluționarea conflictului anglo-turc pe chestiunea vilayetului Mosul.
2. Stabilirea responsabilităților în cunoștința conflict greco-bulgar.
3. Pregătirea terenului pentru convocarea unei conferințe internaționale, care să se ocupe cu dezarmarea generală.

Este posibil ca „Liga” să studieze și chestiunea minorităților din țările peninsulei balcanice.

Frământările parlamentarelor egipteni

Din Cairo se anunță că membrii Camerei deputaților, dizolvată la 25 Martie ar intenționa să se întrunească la 21 Noembrie. Guvernul a decis să împiedice întrunirea chiar prin forță, conform prevederilor Constituției.

Cum își prețuesc maghiarii frunțiișii politici

Ne-am ocupat de aproape în numărul de ieri al ziarului nostru de repatrierea în Ungaria a fostului vice-președinte executiv al partidului maghiar din România, d. Emil Grandpierre.

Guvernul maghiar, dupăcum am anunțat, i-a răspătit neorocia îndrumare ce-a dat o politice maghiare dela noi, numindul profesor de drept penal la universitatea zisă „Clujana” dela Seghedin (nu dela Buda-pesta, cum s'a cules din gresală în numărul nostru de ieri).

În legătură cu aceasta se anunță ziarelor maghiare, că Universitatea din Seghedin a refuzat să l primească în rândul corpului ei profesoral, pe motiv că d. Grandpierre nu a dat încă dovadă că ar fi bun de profesor universitar și că s'ar crea prin numirea sa un precedent pentru arivismul politic în Universitate.

Fostului vice-președinte executiv al partidului maghiar i s'a dat astfel un post de magistrat la Pesta.

Ultima oră

Camera

Ședința dela 20 Noembrie

DI TONI acuză pe primarul Galațului, spunând, că la intervenția d-sale a fost ridicat sechestrul la moara „Steaua”.

DI P. BUJOR vorbește despre mizeria pensionarilor.

DI V. BRĂTIANU roagă Camera ca să și întocmească bugetul.

DI DUCA, ministru de interne răspunde la interelările de eri. Declară, că dl Barbusse a fost primit pentru meritele sale literare.

Ce privește minoritățile, trebuie să acceptăm controlul Ligii Națiunilor, fiind obligăți la aces a prin tratate. Guvernul a prezentat Ligii proiectul învățământului particular, ca astfel să previe orice protest al minorităților.

În chestia Dunării dsa declară că nu recunoaște competiția comisiei asupra Dunării între Brăila și București.

Senatul

BUCUREȘTI. — DI Costa hescu interpelează guvernul, că pentru ce nu a autorizat ținerea congresului funcționarilor publici convocat la Iași. Prot-stează împotriva acestui act. Atrage atenția Senatului asupra stării d-plorabile a pensionarilor. Apoi Senatul votează câteva articole din legea personalului tehnic și extinderea legii contabilității asupra noilor ținuturi. Prima ședință a Senatului se va ține Joi.

Congresul Partidului Poporului

BUCUREȘTI. — Azi s'a început congresul general al partidului poporului. La ședința comitetului executiv au luat parte 176 de membri între cari și reprezentanții partidului conservator fuzionat.

La ședința dl general Averescu a ținut un larg expozu asupra situației politice. A declarat, că partidul rămâne consecvent în ce privește atitudinea sa față de guvern și o poziția unită.

Partidul a luat parte la discuția legii electorale și a reformei administrative, fiindcă ele formează o legătură între actualul și viitorul guvern. Se ocupă de acele aduse partidului, că ar avea legătura cu guvernul liberal. Desemne aceste știri în forma acestă, adevărul fiind, că dsa are numai legături personale cu guvernul, al cărei succesiune o va avea. Se ocupă de alegerile „gri-cole, spunând că este gresit a da importanță politică acestora.

Ce privește alegerile comunale, crede, că guvernul nu va comite gresala, să le țină, această sarcină revenind guvernului, care va face alegerile generale.

Dar dacă guvernul liberal totuși le va ordona, partidul poporului va fi alături de opoziție. Dar orice s'ar întâmpla, numai partidul poporului poate prelua guvernarea dela liberali.

Congresul continuă mâine.

O inițiativă laudabilă

Elevii cursului superior al liceului „Moise Nicoară” din localitate, conviși de necesitatea unei validități și orientări mai temeinice în ramurile culturale clasice, au pus bază unei societăți clasice, numită „Ovidius”. Scopul acestei societăți este de a cultiva și răsădi, după putința spiritului clasic greco-latin.

Societatea s'ă sub supravegherea Direcției liceului și sub conducerea onorifică a unui d-ntre profesorii de filologie clasică. Societatea își va desvolta activitatea sa în ședința și prin o revistă clasică, ce urmează a se înființa. Pentru ușurarea desfășurării programului de muncă, statulele soc. prevăd dreptul de a intra în cadrele ei, tuturor persoanelor cu interes pentru cultura clasică.

Membrii societății sunt fondatori, onorari orăzari și extraordinari. Membrii fondatori se consideră aceia cari plătesc odată pentru todeauna taxa eşinmă de 500 Lei. Membrii onorari se consideră corpul profesoral al liceului și aceia pe cari societatea și declară ca atari. Membrii ordinari sunt elevii liceului „Moise Nicoară”. Membrii extraordinari se consideră elevii și elvele celorlalte licee din localitate, cari au dreptul de a participa la ședințe, de a prezenta lucrări și de a folosi biblioteca societății.

Elevii liceului „Moise Nicoară” cu ocaziunea înființării societății clasice „Ovidius”, își țin de datorință să invite a pastipia la această societate pe toate persoanele intelectuale, cari ar da atențiune inițiativelor lor.

Sperăm că glasul lor de chemare la muncă va aduna în jurul lui cât se poate de mulți aderenți.

Grecia pune în executare acordul cu Turcia

Ateas. — „Gazeta Oficială” publică un decret-lege instituid o comisiune compusă din miniștrii de externe, Agricultură și subsecretul de stat la Finanțe cu puteri foarte latine pentru punerea imediată în executare a acordului greco-turc. Un credit de cinci milioane dr-hm a fost d-schis pentru arhitarea indemnizațiilor datorite proprietarilor musulmani.

Noul buget al țării

BUCUREȘTI. — Raportorul bugetului dl Traian Lalescu, eri a făcut cunoscut noul buget delegațiilor presei, care în total cu bugetul CFR se urcă la suma de 38.5 miliarde. Tendința bugetului urmărește realizarea bugetului în aur. Dl Lalescu crede, că actualul guvern cu politica sa financiară, logică, peste 2 ani va atinge bugetul de 50 miliarde. Față de bugetul din anul trecut suma plăților s'ar urcat cu 7 miliarde. Bugetul prevede 2 miliarde pentru sporirea lefurilor funcționarilor. Dl Lalescu crede, că în anul viitor va fi posibilitatea de a întrebuiința 4 miliarde pentru acest scop.

Un aviator francez la București

BUCUREȘTI. — Aviatorul francez Coste azi a sosit la București în sborul său spre Teheran.

Conferință Ceferistă între Polonia, Cehoslovacia și România

BUCUREȘTI. — În București va avea loc în curând o conferință de C. F. la care vor lua parte Polonia, Cehoslovacia și România. Obiectul conferinței este tranzitarea mărfurilor și mai vărtos transportul dela și la Salonic.

Congresul partidului poporului

BUCUREȘTI. — Măine se va începe congresul partidului poporului, care va dura 3 zile. Generalul Averescu, va declara, că în cazul când va ajunge la putere, ce e sigur, toate legile liberale la va revizui.

Scandal în camera italiană

ROMA. — În ședința de eri a Camerei s'a întâmplat o încăierare sângeroasă între deputații comuniști și fasciști. După deschiderea ședinței Maffi deputatul comunist a început discursul său, cu următoarele. „Vreau să dovedesc că nu întreaga opinie a Italiei este alături de Mussolini”. La aceasta s'a început o gălăgie enormă. Deputatul și secretarul fascist Farinaci loveste cu pumnul în față pe Maffi. După aceasta se începe o bătaie generală, care s'a sfârșit cu îndepărtarea comunistilor.

Noul guvern polonez

VARȘOVIA. — Dl Szarzynsky a adas la cunoștința Președintelui Republicii, că în cursul zilei de astăzi va învinta lista noului guvern.

INFORMAȚIUNI

Din cauza sârbătoarei de azi, numărul vizitor al ziarului nostru va apare Marți dimineața, la orele obișnuite.

Modificarea legii re-paosuilor

Ministerul muncii în urma numeroaselor plângeri primite dela comersanți din întreaga țară împotriva dispozițiilor din legea re-paosuilor referitor la orele de închidere a birourilor și prăvăliilor a trimis a circulară Inspectoratelor Muncii și Camerelor de comert, prin care ele sunt autorizate, ca să fixeze la comun acord cu cei interesați orele de funcționare a birourilor și prăvăliilor, ținând cont de interesele funcționarilor și salariaților.

Ministerul de Interne a respins apelul măcelarilor

Am publicat în ziarul nostru știrea, că măcelarii din Arad ne-au trimis de uoite prețuri m-x-male, prin care se reduce prețul carnei de porc și de vită cu 2—4 Lei, au înaintat un memoriu Ministerului de Interne, protestând împotriva hotărârii primăriei și c-rând menținerea în vigoare a vechilor prețuri.

Ministerul de Interne a trimis la Arad pe dl inspector Iulian Petru, ca să cerceteze cazul. D-sa în a oră cu primăria a hotărât, ca să se facă taieri de probă pentru a se vedea, dacă măcelarii sunt sau ba neindreptățiți.

Din județ

Incercare de sinucidere. — Tinarul Gartner Geza, în etate de 19 ani, dum. în Pâncota, la seara zilei de 17 Noembrie și-a tras un glonte de revolver în cap. Fapta a comis-o înaintea casei amantei sale.

În stare gravă a fost transportat la domiciliul părinților săi, unde stă sub îngrijire medicală.

Budgetul agriculturii

Budgetul ministerului de agricultură a rămas definitiv înscris în marginele sumei de 795.500.000 lei. Anul trecut bugetul a fost de 725 milioane lei. Diferența, reprezintă sporul de 30% ce s'a acordat la lefurile funcționarilor anul trecut.

Comercializarea minelor de aur ale Statului

Consiliul superior de control și îndrumare intrunt la ministerul de industrie sub președinția dlui M. Oromolu, guvernatorului Băncii Naționale, a luat în dezbateri raportul dlui prof. ing. inspector general L. Tănăsescu, privitor la comercializarea minelor de aur ale statului.

Discuțiunea acestui raport a fost amănată pentru Mercuria viitoare când la ședință, vor fi învitați și directorul general al valorificării bunurilor statului și cel al minei pentru a da lămuriri necesare.

În urmă ministerul va proceda la întocmirea statutelor.

Nu uitați a cerceta croitoria lui **Gheorghe Marița** în Arad, Strada Brătianu No. 13.

Știți Dr. care e cel mai elegant loc de distracție ? ? ? 0000 (2086)

TAVERNA ASTORIA

Arad, Str. Românilui (I. Trinyi-u.) No. 18. Sora la ora 10 Program.

Economice.

Traficul de mărfuri între România, Cehoslovacia, Germania, Ungaria și Polonia

Au intrat în vigoare noile norme pentru efectuarea traficului de mărfuri între România și Cehoslovacia, Germania, Ungaria și Polonia.

Expedițiile de mărfuri se fac pe baza convențiilor internaționale pentru transportul pe căile ferate din 14 Octombrie 1890 (Convenția de la Berna) împreună cu toate suplimentele și prescripțiile complementare uniforme.

În afară de căile ferate de stat participă la normele tarifare: societatea de căi ferate Donau-Save-Adria, căile ferate; Győr-Sopron-Ebenfurt, austriacă, Saar, societatea căilor ferate germane, căile ferate Köln-Bonn, societatea de căi ferate Laeitzer (liniile: H usdorf-Priebus Lichtenberg-Muskan-Terpitz Sommerfeld și Rausch-Freiwaldau căile ferate Ligoitz-Ravitoch, soc. de c. f. München, calea ferată Lubeck-Buch u.

Noul tarif are însemnate deosebiri față de cel anterior.

Astfel răspunderea pentru pierderi sau lipsuri la mărfurile condiționat admis se limitează la 25 fr. aur pro kgr.

Mărfurile de mare viteză accelerate se admit și se expediază în baza dispozițiilor tarifelor locale ale căilor ferate participante. Nu se admite expedierea transportului numai pe o porțiune a rețelei cu trenuri de marfă accelerate.

Calea ferată nu răspunde pentru pagubele ce rezultă din indicarea necorespunzătoare a stațiunii de destinație sau din necompetența ei.

Taxele de transport și celelalte taxe accesorii se socotesc pe baza tarifelor locale sau directe întrucât sunt aplicabile pe ruta precursivă de predător.

Dacă taxele de transport trebuie să se convertească în altă valută, se aplică cursul de conversie al căii ferate valabil în ziua convertirii.

Francarea parțială se admite numai până la stațiune de tranzit a țării predătoare sau până la frontiera altei țări. Nu se admite francarea parțială a unei anumite sume.

Dacă depozitul de francare nu acoperă taxele de transport și taxele accesorii, atunci destinatorul trebuie să achite diferența. Ramburse și deburse se admit numai în valuta țării predătoare și anume ramburse până la concurența sumei de 150 Reichsmark sau 200 fr. aur. La fixarea sumei debursului se aplică dispozițiile tarifelor locale.

La termenul de predare se adaugă termenul suplimentar care sunt valabile la căile ferate particulare. Pentru mărfurile de mare viteză accelerate se aplică termenul de predare anume prevăzute.

Declararea interesului predării nu se admite.

Vagoanele particulare nu se pot întrebuința pentru încărcarea altor mărfuri decât acelea admise la expediere conform inscripțiilor de pe vagoane. Aceste vagoane trebuie să se predea cu scrisori de trăsură internaționale.

În vagoanele particulare, afară de vagoanele cazane, se admit spre expediere, după indicațiunea proprietarului și: unt margarină, grăsimi vegetale, ulei de cocos, bere și butoaie de bere, pește, carne proaspătă și vite proaspăt tăiate, sticlă și articole de sticlă, turte de cocos și turte de copra, păsărele vii, păsări minerale, artificii și dinamit, mobile, fructe proaspete (inclusiv cele de sud), cai și asini.

—00—

Devizele și valuta.

Ra d o r ' 20 Noembrie

BURSA:		
Zurich:	Deschiderea:	Închiderea:
Berlin . . .	123.45	123.50
Amsterdam . . .	208.70	208.65
New-York . . .	51862.50	518.75
Londra . . .	2513.—	2513.—
Paris . . .	2057.50	2065.—
Milano . . .	2075.—	2082.—
Praga . . .	1537.50	1537.50
Budapesta . . .	72.70	72.70
Belgrad . . .	917.50	920.—
București . . .	237.50	237.50
Varșovia . . .	77.50	73.—
Viena . . .	73.10	73.10

Cursul devizelor București pe ziua de 20 Noembrie 1925.

	Cerute
Paris . . .	8.67
Berlin . . .	51.50
Londra . . .	1053.—
New-York . . .	216.50
Italia . . .	8.67
Elveția . . .	41.80
Viena . . .	30.75

Praga 6.45
Budapesta

Valute:

	Cerute	Oferite
Napoleon	800.—	—
Elvețieni	41.50	—
Mărci	51.—	—
Leva	155.—	—
Lire otomane	134.—	—
Sterline	1050.—	—
Francezi	9.25	—
Italiani	8.80	—
Drachme	2.90	—
Dinari	3.80	—
Dolari	216.50	—
Marca poloneză	—33.—	—
Coroane austriacă	—31.—	—
" maghiară	—30.50	—
" cehoslovacă	6.30	—

De vânzare

un aparat de spălat

Se poate vedea la Fabrica de Gaz. (2080)

Pește proaspăt au sosit la SAMUL ROSEN-BACH

prăvălie de pește Arad, Piața Plevnei (f. Arpad-tér) No. 5. (2069)

Caut spre cumpărare de urgent una

CASSA (Wertheim)

Adresa la Administrația ziarului.

Cel mai frumos cadou de Crăciun e o înmărire de fotografie pe prețul de

150.— Lei la BRAUN Banatului No. 3. Asortiment bogat de tablouri pentru vânzare. (2046)

Arhitect diplomat T. CIORAN

construiește edificii publice, particulare și stabilimente industriale. Execută tot felul de renovări și reparații. (1341)

Biroul: Strada Românilui Nr. 7.

PERUCA pentru PĂPUȘI confecționează în IOAN FISCHER întreprindere mod splendid modernă pentru lucrarea părului Arad, Strada Unirii No. 11. 0000 (2030)

Cețiți și răspândiți Tribuna Nouă

În interesul Damaelor și a masamadelor!

Luni dimineața se va deschide de- pozitul a fabricii de pălării alui

Mica publicitate

S'a găsit în Str. Românilui un orologiu-brățară de aur. Cine l'a pierdut îl poate prelua la Cassiera „Băncii Centrale“ Sucursala Arad, — dovedind proprietatea incontestabilă. (2083)

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Comisiunea de Naturalizări.

—00—

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința aceluia cari ar voi să facă vre-o întâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege:

Domnule Preșdinte,

Subsemnatul Ștefan Stavroviciu din Arad, dorind a deveni cetățean român, fiind stabilit de peste 20 ani în țară, vă rog să binevoiați a dispune facerea convenitelor formalități, depunând actele necesare.

Cu stimă

ȘTEFAN STAVROVICIU, Str. Remus No. 39 dom. în Arad.

Primul salon român de pălării pentru dame în Piața Avram Iancu No. 1 în curte. Primește transformarea și formarea pălăriilor. Confecționează pălării noi. (2054)

Nr. G. 12728—1925.

Publicațiune de licitație.

Pe baza deciziei judecătorei Mixte Arad, No. de mai sus, mobile și alte obiecte prețuite în suma de Lei 600 cuprinse în favorul lui Leicher Ioan contra urmăritului pentru suma de Lei 582.50 capital, interese de 13%, dela 1 Februarie 1924, precum și speșele stabilite până în prezent, se vor vinde la licitație publică în Arad, Strada Numa Pompiliu Nr. 27, în ziua de 23 Noembrie 1925 la orele 1 d. m. — conf. art. de lege LX § ul 107 și 108 din anul 1881 al legii execuționale. (2082)

Arad, la 5 Noemv. 1925.

Exec. judec.: GH. CIUPULIGA.

Imprimatoarele necesare la compunerea

Bugetelor școlare

cu toate anexele 2 serii, 150.— Lei. ION LUIȚA director, Pecica-Maghiară. (2081)

Publicațiune.

Cu onoare avizez Primăriile că confecționez haine din lână pt. sergenți și polițai după măsuri pe prețurile următoare: (2060)

Haine de iarnă pentru sergenți Lei 2150

Palton de iarnă pentru sergenți „ 2250

Capelă de iarnă pentru sergenți „ 150

Firma mea de mai mulți ani e cunoscută ca solidă și de servire punctuală. Rog Primăriile să binevoiască a mă însărcina cu comenzi, cu stimă

Muzsai.

Pistruii, alunca și mifeseri, culoarea roșie a teintului și a mâinilor trece în durată de trei zile, prin Cremei Madelaine. Cel mai folosirea a Cremei Madelaine, vestit să pun pentru fum Săpunul Margit de Dr. Fölkes & Hehs fabrică chimică și de săpun pentru toaletă. (2077)

România
Notariatul Cercual Săvârșin
Plasa Radna :: Județul Arad

No. 1455/1925. (2079)

Publicațiune.

Comunele cari aparțin notariatului Săvârșin și Temeșesti vinde în licitație publică în ziua de 3 Decembrie 1925 la orele 10 a. m 3 tauri și 1 ver cari nu sunt apți pentru prăsilă. Licitațiunea se va ținea conform legii contabilității publice.

Săvârșin, la 10 Noembrie 1925.

Birkenheuer Iosif,
notar cercual.

Popa Vespasian,
primar.

„Cabaretul Femina“

la Cafeneaua METROPOL (Nr. 2087)

Paltoane pentru dame mai eftin se pot cumpăra la (2014)

Oscar Mencer

prăvălie de confecțiuni pentru dame Arad, Bulev. Regele Ferdinand No. 40, lângă moara Széchenyi. 0000

România
Comitetul Școlar Județean Arad.

No. 1695/1925. (2034)

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 18 Decembrie a. c. ora 10 a. m. se va ținea licitație publică cu termen scurt, în localul Prefecturii Județului, pentru furnizarea mobilierului necesar școalelor din județul Arad, și anume:

750 bucăți pupitre (bănci) școlare,

70 bucăți dulapuri pentru arhivă școlară,

68 bucăți dulapuri pt. bibliotecă școlară,

82 bucăți catedre,

95 bucăți table de scris,

240 bucăți scaune.

Planurile, devizul și condițiunile de licitație relative la construirea mobilierului edate de Ministerul Instrucțiunii se pot vedea în biroul Comitetului școlar județean la Prefectura Județului camera Nr. 37, în zilele de lucru între orele 10—12 din zi.

Licitațiunea se va ținea în conformitate cu legea contabilității publice (art. 72—83) și cu condițiunile generale pentru întreprinderi de lucrări publice și cu oferte închise și sigilate pe cari concurenții le vor înainta comitetului școlar județean Arad, la 10 Noembrie 1925.

Preșdinte, Prefect-Inspector General Administrativ:
(ss) I. Georgescu.

Secretar: (ss) V. Spătariu.

FUNII! PONEVI! FUNII! PONEVI!

REICH B. CAROL și FII

prăvăliea fabricii de poneve și funii Arad, Bul. Reg. Maria.

Paltoane pentru Dame

avantajos și eftin se pot cumpăra la firma de modă din Arad PLESZ vis-a-vis cu dosul teatrului. Vă rog a va convinge fără obligațiunea de cumpărare despre marfa și prețurile mele de concurență. (2032)

Industria IOSIF NAGY Strada Fântănei Nr. 50, pietrei BRAȘOV

Livreză marmoră pentru mobile și monumente, preia lucrări de construcție. (2010)

Haine pentru bărbați, raglane paltoane și pardisiuri în confecționare elită se pregătesc la GHEORGHE MARIȚA In depozit stofe veritabile englezești! Arad, Strada Brătianu (Weltzer-u.) No. 13 vis-a-vis cu poșta.

SA DESCHIS filiala de blănuri alui LUDOVIC JANKY in Arad, Strada Eminescu (f. Deak Ferenc-u.) 6, unde pe lângă prețuri foarte eftine se pot cumpăra blănuri, buzzi și paltoane de sport.

SIMION KLEIN

de 80 Lei. Damele care poartă pălării KLEIN, primesc gratis o pălărie pentru păpușă. (2085)